

מורה חוש (אור קקט)
עמוד יומי בלתי מסומן בשבת ואגרות
העורך: ד"ר מ. סרנסון.
המחבר: דוד שן
המליץ: מורה חוש בע"מ. ח"ה רח' שלונגר 9.

UJ KELET
PARTONKIVÜLI NAPILAP

Egyiptom hajlandó
békét kötni Izraellel,

ha Amerika támogatja Angliával folytatott tárgyalásában
London (John Kimche.) — Szalah el-Din egyiptomi külügyminiszternek Acheson amerikai külügyminiszterrel való küszöbön álló

Megkezdődött a feketepiac elleni hadjárat
Megnyitk a feketepiac elleni panaszirodák

Kedd esti rádióbeszédében Ben-Gurion miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány panaszirodákat állít fel a feketepiac ellen irányuló különböző panaszok és javaslatok kivizsgálására. Ezek a panaszirodák a következő helyeken működnek:

- Tel-Aviv-Jaffa:
1. Basel utcai suk a piac területén; 2. a Karmel suk és a Rabbi Meir utca sarok; 3. Alija utcai vásárcsarnok; 4. Shapira-negyedbeli piac; 5. Hatikva-negyedbeli piac; 6. Suk-Herzl; 7. Jebelia (a piaccal szemben); 8. Suk Slus; 9. WIZO Club, Szimtat Bét Hásová 8, tel. 45-51; 10. Habasan 3, Belfert lakás; 11. Rotschild 136, Csernova lakás; 12. Elmelmezi felügyelőség jaffai hivatala, Chafaz ház; 13. Cholon, Sztruma-tér, a Sevach-féle házban levő üzlet.

- Haifa:
1. Suk Talpiot (a piac területén); 2. Hanevilim utca, a Karmel felé induló autóbussok állomásánál (a barakban); 3. Herzl utca, a nagytemplom mellett (a barakban); 4. Merkáz Hakarmel (a Karmel-hegyen, a barakban); 5. Közellátásiügyi minisztérium hivatala, Hámeláchim utca 82 és 8. Elmelmezi felügyelőség, Hámeláchim utca 31.
A panaszirodák naponta 9-1, valamint délután 3-6 óra között vannak nyitva.

Polgár, házasságy, ha többet kérnek tőled, mint a hivatalosan megengedett ár — fordulj azonnal az irodához.
Ha pont nélkül ajánlanak neked árut — fordulj azonnal az irodához.
Ha vonakodnak neked kiszolgálni a téged megillető árut — fordulj azonnal az irodához.
Ha a kereskedő csak abban az esetben akar kiadni egy árucikket, ha más cikket is vásárolsz, amire különben nincs szükség — fordulj azonnal az irodához.
Ha ötleted és javaslatod van arra vonatkozólag, hogyan lehet tökéletesíteni az áruosztást, hogyan lehet eredménye-

sen folytatni a harcot a feketepiac ellen — fordulj azonnal a legközelebbi irodához, amely együttműködik a fogyasztók védelmére alakult női szervezetekkel.

Ezek az irodák a te segítségére vannak. Azért jöttek létre, hogy megvédjenek és irányítsanak téged. Küzdjünk fogunk azért, hogy letörjük a feketepiacot.

A végső eszköz az internálás lesz

Szerda reggel óta riadószünetben áll a rendőrség, hogy a gazdasági rendőrséggel karöltve megindítsa a harcot a zugkereskedelem ellen. Mint illetékes helyről értesültünk, a rendőrség péntekig nem fog házkutatásokat rendezni az eldugott árukészletek után, mert a miniszterelnök rádióbeszédében büntetlenséget ígért mindazoknak a kereskedőknek, akik elrejtett áruaktáiraikat péntekig bejelentik. Ellenben

mert a pusztá gyanu is elegendő az illető internálására, ha egy rendőrtiszt a bírónál, vagy a járási főnöknél eskü alatt vallja, hogy a birtokában levő anyag alapján a vádlott káros az ország közbiztonságára.

A rendőrség ébersége odairányul hogy az árukat az éj leple alatt ne szállítsák el újabb rejtőhelyre.
A gazdasági rendőrség igen fontos adatoknak van birtokában a titkos raktárakra vonatkozóan és ha azok tulajdonosai nem szolgáltatják be a törvénytelenül felhalmozott árut, azt a szombaton meginduló házkutatások alkalmával elkobozzák, tulajdonosaikat a bíróság elé állítják és szigorúan megbüntetik.

A koncentrációs táborok bevezetése a kormány részéről mint

Mint beavatott helyről értesültünk, a feketekereskedelem leküzdése elleni egyik rendszabályként igénybe akarják venni az angol mandátum idejéből származó és most is érvényben levő rendkívül törvényeket, amelyek értelmében a közbiztonságra veszélyes egyének bírói ítélet nélkül gyűjtőtáborokba zárhatók annyit időre, amennyire az illetékesek a köz szempontjából azt célirányosnak találják.
Az üzérkedőknek koncentrációs táborokba való zárást a fekete kereskedelem elleni harc végső rendszabályaként vennék igénybe, ha kiderülne, hogy a kormány által végrehajtott intézkedések nem hozták meg a várt eredményt.
E törvény értelmében a vádlottat nem állítanak bíróság elé,

A koreai UNO-csapatok készülődnek a végső offenzívára

Az utolsó tíz nap alatt 19.000 észak-koreai katonát foglaltak

Tokió (UP). — Miközben az UNO-haderők előkészületeket tesznek az utolsó döntő offenzívára, hogy véglegesen felmorzsolják a koreai kommunista haderőket és megtörjék ellenállásukat, olyan hírek érkeznek, hogy az észak-koreai UNO-haderők vonalai mögött partizánegységeket hagytak gerilla-harcok folytatása céljából.

A MacArthur tábornokhoz közlő körök véleménye szerint a szövetséges haderők, nyomban az után, hogy újjászervezkeznek, megkezdik nagy támadásukat. Ezek a körök úgy tudják, hogy mindössze néhány nap van még hátra a nagy offenzíva megindításáig.

Közeben a 6. délkoreai divízió elérte Ching-An községet, amely mintegy 3 kilométernyire van a 38-ik szélességi fok fölüloldalán. Haditudósítók jelentése szerint a kommunista haderők ugyancsak készülődnek az UNO csapatok nagy offenzívájára. Az amerikai repülőerődök pilótái, akik észak-koreai célpontokat bombáztak, arról számolnak be, hogy az észak-koreai nagy csapatösszevonásokat hajtanak végre fővárosuk Pjongjang környékén. A pilóták nagy tevékenységet figyeltek meg úgy a vasútvonalakon, mint a főútvonalakon.

MacArthur tábornok parancsnokságának szóvivője kijelentette hogy az amerikai 3-ik gyalogos divízió a távolkeleti harcitérségbe érkezett. Mint ismeretes, ez a divízió a második világháború alatt kiváló tapasztalatokat szerzett Északafrikában, Olaszországban és Franciaországban és valóságos legendák keltek szárnyra hősiességéről és verhetetlenségéről. Valószínűnek látszik, hogy ezt a divíziót Kóréába küldik, ahol nyomban harcra vetik.

Az amerikaiak és a délekek el-

tárgyalásairól illetékes egyiptomi körök a következőket közölték vellem: Egyiptom tisztában van azal, hogy Amerika nehezen fogja tudni elhatározni magát, hogy nagyobb katonai és pénzügyi segítséget adjon Egyiptomnak mindaddig, amíg Egyiptom nem nyújt komoly biztosítékokat Izraellel szemben követendő politikájáról. Ennek tudatában Egyiptom hajlandó volna végleges bégetárgyalásokba bocsátkozni Izraellel, a jelenlegi határvonalak és a jelenlegi politikai status quo alapján, amennyiben Amerika aktív segítséget nyújt Egyiptomnak abbeif erőfeszítésében, hogy az angol csapatokat lecsökkentsék, majd pedig véglegesen kivonják a Szues-csatorna körletéből.

Egyiptom álláspontja ezidőszorint még tisztázatlan abban a kérdésben, hogy mi történjék a Transzjordánia által bekebelezett keletpalesztinai területekkel. — Egyiptomi informátoraim azt hiszik, hogy Salah el-Din és Acheson megbeszélésein Marsall hadügyminiszter is részt fog venni.

Hét délamerikai állam követeli Spanyolország telvételét az UNO-ba

Lake Success (UP). — Az UNO hét tagállama csütörtökön határozati javaslatot nyújtott át az UNO-közigyelésnek, amelyben követelik azoknak a határozatoknak a hatályon kívül helyezését, amelyeket az UNO 1946-ban hozott Spanyolországgal kapcsolatban. Mint ismeretes, az UNO annakidején felszólította tagállamait, ne küldjenek követeket Madridba és ne vegyék fel Spanyolországot az UNO nemzetközi szervezetébe. A határozati javaslatot a következő államok írták alá:

Bolivia, Costa Rica, Dominika, Salvador, Honduras, Nikaragua és Peru. A javaslatot az ad hoc politikai bizottságnak nyújtották át amikor a spanyol kérdést napirendre tűzték.
Victor Belaunde perui delegátus, az ad hoc bizottság elnöke kijelentette, hogy a spanyol kérdés tárgyalását az eritreai probléma tárgyalása után fogják megkezdni. Jólétesült körök úgy tudják, hogy a kérdést október végén, vagy november elején fogják tárgyalni.

Shàrét külügyminiszter az indiai javaslat mellett foglalt állást az UNO politikai bizottságában

Lake Success (UP). — Az UNO politikai bizottságának folytatódó ülésein Kenneth Younger, angol államminiszter Kórea jövőjével kapcsolatban az javasolta, hogy egész Kóréát olyan államokhoz tartozó UNO-katonák szállítsák meg, amelyek nem vettek részt a mostani háborúban.
Ugyanezen az ülésen felszólalt Moshe Shàrét izraeli külügyminiszter is és kijelentette, hogy Izrael nem azonosítja magát Kórea jövőjével kapcsolatban sem az Anglia által kezdeményezett nyolc-

gol és ausztráliai katonaság igen fontos szerepet fog játszani abban a nagy hadjáratban, amelyet az UNO-haderők fogtak a 38-ik szélességi fok túlsó oldalán folytatni.
Tokió (AFP). — Haditudósítók jelentése szerint az UNO haderők az elmúlt 10 napban mintegy 10 ezer észak-koreai katonát fogtak el. Tekintettel arra, hogy a déli haderők jelenleg tisztogatási akciókat végeznek a felmorzsolódott kommunista front egész hosszában, a hadifoglyok száma évről-évré nő.

hatalmi javaslattal, sem a szovjet-blokk államainak javaslatával. Izrael mindenekelött India békeközvetítő erőfeszítését támogatja, amelynek az a célja, hogy arányközéputat találjon a két ellentétes javaslat között, amelyet úgy a Kelet, mint a Nyugat elfogadhat.

Shàrét külügyminiszter szerint a politikai bizottságnak el kell fogadnia az albizottság felállítására vonatkozó indiai javaslatot. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy kompromisszumos szöveget fogalmazzon meg a két rivalizáló javaslattal szemben. Ez a közvetítő javaslat fel fogja szüntetni Észak-Kóréát — amely ebben az esetben támadó fél volt — hogy azonnal szüntesse be a tüzet és hivatalos formában is kötelezze magát arra, hogy követni fogja az UNO utasításait.
Shàrét beszéde után nyomban Andrej Visinszki orosz külügyminiszter tartotta meg beszédét, amelyben kijelentette, hogy csak a szovjetjavaslat tudja megoldani a koreai kérdést.

Henderson szerint megteremthető a béke Izrael és szomszédai között

London (AFP). — Arthur Henderson, angol légügyi miniszter kéthetes ÉF-dközi-tengeri útjáról visszatért Londonba. A fogadására megjelent újságíróknak kijelen-

tette, hogy Izraelben és az arab fővárosokban folytatott megbeszéléseiről arra a reményre jogosítják, hogy Izrael és szomszédai között helyreállítható a békés viszony.

Erősödik az antiszemizmus Magyarországon

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Zsidó Világkongresszus Jeruzsálemi központjához érkező hírek szerint ismét nagyszámú magyarországi cionista vezető van letartóztatás alatt és nincs semmi jel arra, hogy a hatóságok belátható időn belül szabadonbocsátják őket. A Zsidó Világkongresszus értesülése szerint az utóbbi időben ismét erősen kiéleződött Magyarországon az anti-

szemizmus, főleg vidéken és a kis városokban, míg a nagy városokban a hatóságok még mindig féken tartják az antiszemizmus megnyilvánulását. Ennek következtében — mondja a Jeruzsálemből érkező jelentés — a vidéki zsidók nagy számban hagyják el lakhelyüket és menekülésszerűen Budapestre és más nagyobb városokba költöznek.

Libanon meghívta az UNO Kezességi Tanácsát

Lake Success (UP). — Libanon kormánya csütörtökön hivatalos formában meghívta az UNO kezességi tanácsát, hogy 1951 januári ülésszakát tartsa meg Libanon-

ban. A kormány meghívóját a Libanonban UNO-delegáció nyújtotta át az UNO-közigyelés elnökségének.

A feketepiac meghizlal egyeseket, de kiéhezett százezreket!
NE VÁSÁROLJ A FEKETEPIACON!

En nem is tudom hogy van ez.

és voltaképpen mit is akarok én. Igazán csak örülni kellenék annak, hogy lassacskán mindenkinek lesz pénze az országban. Helyesebben saját pénze lesz mindenkinek.

Kezdetben valának ugyanis a haifai Sáhár, a jeruzsálemi Mekás és a telavivi Dán autóbusszállalatok, amelyek eleinte félénken, később azonban egyre nagyobb eréllyel bocsátották saját ragyogó kivitelű egy-kettő- és hárommilleseiket az utazóközönség szíves rendelkezésére. Az első napokban a soffőrök hol állami érmét, hol Dán stb. pénzt adtak vissza, — ma már azonban csak utóbbi papírokat és gyakran annak sincs már emberi formája. Ez azonban még nem lenne hiba, mert az autóbusszállalatok népességére ezzel sem csökkent, sőt mintha icivel-picivel még jobban ki nem állhatnák őket...

Am nemrégiben a corchaniában a pénztárosok asszony aprópénz gyanánt kezembe nyomta a váltalkozás saját papírbankóját, mint egy jelezvén vele, hogy a corchania is van olyan önellátó állam, mint — mondjuk — a Dán. Ezután betévedtem az Allenby egyik fagyaltárudájába, ahol visszajáróba elnyertem a cég vadonatúj saját hárommillesét, amelyre — nyilván a hamisítás megnehezítése céljából — az is rá volt nyomva, hogy a firma készítményei minden igényt kielégítenek. Aztán a Tuuva is beleszállt a pénzparba és úgy hallom, hogy az egyik natanjai kárpitos ugyancsak megkezdte a saját cégjegyzéssel ellátott fél- és egyfontosok iparszerű előállítását... Akárcsak az Anglo-Palestine Bank.

Természetesen, én sem hagyhattam ennyiben a dolgot. A mulkoriban valaki 10 fontossal fizetett nekem és nem tudtam belőle visszaadni. Az ilyesminek nem szabad többet előfordulnia. Ezután hozom az izraeli lakosság tudomására, hogy a mai napon megkezdtem saját aprópénzem kibocsátását. Pénzem első sorozatának formátuma az alábbi:

1 aranyfontstering

(FONTSTELING ECHAD)
OLVASSA CIKKELMET...!
Kishont Ferenc
Nyomatott az UJ KELET
nyomdájában.

Kérem az ország népét, fogadja szívesen az új hézagpótló fizetési eszközt.
(k. f.)

HABIMAH MÜSORA:

Tel-Aviv, csütörtök, október 5:
A NÉGY MEGTALKODOTT
Natanja, csütörtök, október 5-én:
A SZENTIVÁNEJI ALOM
A rendez előadások kezdete este 8.30 órakor.

IZRAELI OPERA

Tel Aviv, kedd, október 10-én este fél 9 órakor
RIGOLETTO
Vezényel: M. Golinkin.
Jegyek elővételben: Beilin, Allenby 67, telefon 5018.

RÁDIÓ

6.30: Máj tovu, 6.35: torna, 6.45 zenélő óra, 7: hírek, és élelmészeti hírek, 7.15: hanglemezek, 10: Edmond Kurz csellósámai, 10.30: zene két zongorára, 10.45: délvideki zene, 11: délelőtti hangverseny, — 11.45: Efraim Zimbalist: Spanyol táncok, 12: szórakoztató zene, 12.30: a kórházak műsora, 13.30: hírek, 14: angol hírek, 15: francia hírek, 16.45: könnyű zene, 18: hírek, — 19: jiddisnyelvű adás az új olék részére (rövidhullámon), 19.45: Tenách-részletek (Jósuá 5-6), 20.30: hírek, 21: könnyű zene, 22.15: angol hírek, 22.25: híresszefoglalás, és 22.35: Krausz-Vince Ilona zongorahangversenye.

FELVESZÜNK

Kárpitos-munkást és fizetési tanult.

„Rihut Trumpeldor”
TEL AVIV,
Rehov Trumpeldor 32.
5410

A miniszterelnök beszédének visszhangja

A miniszterelnök keddi rádióbeszéde élénk és megérdemelt visszhangot váltott ki a közvéleményből. A héber lapok szerda reggeli vezércikkkel kivétel nélkül Ben Gurion beszédét kommentálják és általában elismerik, hogy a beszéd felülmúlta a kicsinyes pártpolitikai szempontokon és bátor önkritikával mutatott rá a kormány hibáira is. Az ellenzéki sajtó természetesen a beszédnek erre a részére helyezi a hangsúlyt és leszögezi, hogy a feketepiac elleni küzdelem csak akkor lehet eredményes, ha a kormány mindenekelőtt saját portáján teremt rendet, ami csak mélyreható személyi változásokkal valósítható meg.

A kormányparti „Hádor” többek között ezeket írja a beszédéről: Az önkritika súlyos szavai, amelyekkel a miniszterelnök bevezette rádióbeszédét, megtisztították közéleti atmoszféránkat a kicsinyes politikai párt-szektarizmus mérgétől és a feketepiac kiirtását egyetemes nemzeti feladattá emelte, amelyben mindenkinek együtt kell működnie. Dávid Ben Gurionnak az a világió gerete, hogy a feketepiac elleni harc megindításával egyidőben átfogó és rendszeres hadjárat indul azoknak a jelenségeknek a kiirtására is, amelyeknek gyökerei a kormányban s apparátusában rejtlenek, már egyedül is elegendő ahhoz, hogy visszaadja a közvéleménynek a biztonság érzését, hogy van törvény és van bíró Izraelben.

Most elérkezett azoknak a kereskedőknek az órája is, akik titkos raktáraikkal táplálják a feketepiacot. A miniszterelnök világos szavakkal, amelyekben kérés és egyben figyelmeztetés is rejtőzött, fordult hozzájuk: vigyék vissza péntekig üzleteikbe elrejtett árukészleteiket, tartózkodjanak az ár drágítástól és adagolt szükségletű cikkeknek szelvény nélkül való árusításától.

Ezeknek a kereskedőknek a miniszterelnök egyszerű és őszinte nyilatkozatával kapcsolatos magartása jelentős mértékben fogja kialakítani a feketepiac elleni küzdelem arculatát. Ha meghallgatják a miniszterelnök szavait, máától kezdve sok szükségesi cikk lesz újra kapható a piacon hivatalos áron. A közönség megnyugszik, a vevő és a kereskedő között helyreáll a bizalom és az állam sem kényszerül súlyos retorziókra, hogy megtalálja a titkos raktárakat és megbüntesse azoknak tulajdonosait.

Ilyenformán a miniszterelnök szavai minden kétségen kívül mutatják, hogy nemcsak a kereskedőket vádolja a feketepiac üzemelésével. Igéretet tett a kormány és az apparátus hiányosságának megjavítására és aki a miniszterelnököt ismeri, az tudja, hogy igéretét be is fogja váltani. A most követ kezű két napon, egészen péntekig a helyzet kulcsa a kereskedők kezében marad. Ha egyesületeik úgy határozott, hogy együtt fog működni a kormányval, jól tennék a kereskedők, ha együttműködésnek egyesületükkel.

A „Harec” ezeket írja vezércikkében:

Ben-Gurion beszéde bizonyítja, mennyire világos a miniszterelnök számára, hogy a feketepiac kifejlődéséért a felelősség nem kis mértékben a kormányt terheli. A túlzott hatásköri összpontosítás egyes miniszterek, vagy néhány magasrangú állami tisztviselő kezében, amelyhez a minisztériumok, vagy a minisztériumokban működő ügyosztályok közötti együttműködés hiánya is járul, a szükségesi cikkek kiosztásának rendezetlenségéhez vezet és ez a rendetlenség nagymértékben idézi elő a közönség elkeseredését, ami a feketepiacnak a legalkalmasabb talaja.

A kormány új gazdasági programjában érintette ugyan a feketepiacot is, de ugyanakkor pozitív változtatásokat ígért a kormány gazdasági politikájában. A párt-sajtó állásfoglalásai nem pusztán gazdasági mérlegeléseket tartalmaztak a tervvel kapcsolatban, hanem olyan nézeteket domborítottak ki, amelyeket nyilvánvalóan a politikai propaganda gondolatái befolyásoltak. A közönség széles rétegei örömmel fogadják az új kormányprogramot, pozitív magatartásukat azonban attól teszik függővé, vajjon meg

is valósítja ezt a programot a kormány. Ez pedig azt jelenti, hogy a kormány nem bízhatja a terv végrehajtását ugyanazokra a kezekre, amelyek felelősek a szabotázs és az együttműködés megtagadásának jelenségeiről, amelyek nagymértékben idézték elő jelenlegi bajainkat.

A miniszterelnök, amikor a feketepiac elleni küzdelem élére áll, dicsőretremítő gesztust mutat és biztosak vagyunk benne, hogy tevékenysége jelentős mértékben fog hozzájárulni a hadjárat sikeréhez; ezzel azonban még nem merítette ki feladatát. A közönség személyi változásokat vár a kormány és a kormányapparátus összetételében, főleg azonban a minisztériumokban, amelyek gazdasági életünket irányítják. A miniszterelnök az egyetlen, aki ezeket a változtatásokat végre tudja hajtani.

A közönség reméli, a miniszterelnök minden erejét és befolyását latba fogja vetni, hogy keresztülvigye azokat a személyi változásokat, amelyek a program sikerét biztosíthatják. Senki sem kedvelik benne, hogy a Kneszetnek jóvá kell hagynia ezeket a változásokat; a közönség azonban elvárja Ben Guriontól, hogy nem fogja túrni ennek a programnak elkerülhetőségét, hogy elamerikázzák a kormány átszervezését. Ez a halogatás újra felidézheti — még súlyosabb formában — a közönség bizalmatlansága folytán keletkezett válságot és akkor már a legjobb program sem segíthet rajtuk.

Elkobozzák

a törökországi olék által hozott élelmiszereket

A napokban érkezett Törökországból a haifai kikötőbe a Bonats nevű hajó, amelynek átvizsgálata alkalmával a vámhatóságok 600 kiló csempészett élelmiszert találtak. Ezen a révén a hatóságoknak egy jól kiépített, nagyszabású élelmiszercsempészélfőzöt sikerült lelepleznie. A csempészést Törökországból alijázók folytatták, akik magukkal hozott élelmiszerekészleteiket fekete áron hozták forgalomba. Az élelmészeti felügyelőség már elő-

A klacionista „Haboker” ezeket írja:

A miniszterelnök beszéde nem háborús, hanem választások előtti megnyilatkozás volt. Ezért választotta a miniszterelnök „a baráttal való beszélgetés” formáját és ezért gyakorolt önkritikát a kormány és az államapparátus felett. Az a gyanunk azonban, hogy a miniszterelnök itt is tévedett. A közönség nem fog megelégedni szimchat-tórai mea-culpával, a közönség már hallott a kormány és az államapparátus hiányosságairól, ha nem is a miniszterelnök szájából. A közvélemény joggal kérdezi, miért nem sietett a miniszterelnök reparálni ezeket a hiányosságokat akkor, amikor az ellenzék és az ellenzéki sajtó hangzották azokat. Miért kellett megvárni, amíg a válság elfajult és a közönség elvesztette a bizalmát? Ha a miniszterelnök hallgatott volna, ha az ellenzék kritikájára, meg lehetett volna előzni a válságot és nem lenne most szükség az államapparátus további növelésére a feketepiac elleni küzdelem céljából.

A lap megállapítja, hogy a miniszterelnök nem jó címre adresa szálta felhívását, mert a baj forrása nem a kereskedőknek keresendő. Ben Gurio jobban tette volna, ha ahhoz a beszerzési forráshoz intézte volna szavait, mely a feketepiacot építőanyagallája el. A feketepiac elleni küzdelem érdekében kifejtett lármás propaganda a „fogjátok meg a spekulánst” felkiáltásokkal, Izráélt rendőrlammá fogja degradálni.

A Kol Háám, a kommunisták lapja megelégszik azzal, hogy beszámolójának címében a következőképp aposztrofálja Ben Gurion beszédét: „A miniszterelnök megkezdte a Mapáj propaganda kampányát a községi választásokra.”

zöleg úgy döntött, hogy figyelemmel fogja kísérni a Törökországból érkező olék áruit és így sikerült a hajóban elrejtett nagymennyiségű almát, kolbászt, húst és sajtot felfedezni.

A szerdai nap folyamán további két hajó érkezését várták Törökországból. Tekintettel arra, hogy a Törökországból folyó árucsempészésben a feketepiac egyik fontos forrását látják, a vámhivatal nagyszámu vámról összpontosított a haifai kikötőbe.

A bankok betétállományuk 50 százaléka csökkenik a kölcsönüzleteket

A kormány szanálási programjával kapcsolatban a pénzügyminiszter tárgyalásokat folytat a bankokkal a jelzálogkölcsönök korlátozása céljából. A miniszter intenciója az, hogy a bankok csak azok részére folyósítsanak jelzálogkölcsönt, akik behízonnyítják, hogy a sikun-befizetéséhez szükséges összeg nagyobbik felével rendelkeznek. A pénzügyminiszter ezzel az intézkedéssel arra akarja rábírn a lakosságot, hogy pénzt bankbetétbe fektesse és a kormány csak annak fog engedélyt adni az építkezésre, vagy arra, hogy sikunklakást vegyen, aki behízonnyítja, hogy van betéje. Használóképpen a bankok is csak betétulajdonosoknak fognak folyósítani kölcsönt az építkezés befizetése céljából.

A bankok egyébként utasítást kaptak, hogy kölcsönkihelyezéseiket a bankoknál fekvő betétek 50 százaléka korlátozzák. Ez a korlátozás nemcsak jelzálogkölcsönökre, hanem minden más hiteltranszaksióra is vonatkozik. A rendelkezést beható megbeszélések előzték meg a nagybankok igazgatói között és azt a célt szolgálja, hogy a bankokban mindig elegendő

pénzmenyiség maradjon arra az esetre, ha a közönség nagyobb mértékben venné ki betéteit.

Felavatták az éjláti szabadtéri szinpadot

Nagy napja volt hétfőn a kis éjláti településnek. Ezen a napon felavatták az éjláti szabadtéri szinpadot, amely alkalommal a Habima harminkét színésze külön repülőgéppel érkezett a Vörös tenger partjára, hogy a Boárvot Hárvog című darabot bemutassa. Az amfiteátrumszeren kiépített nézőtérén a környéken dolgozó munkások és a negyi helyőrségek katonái foglaltak helyet. A nézőtér csak 500 férőhely van, amelyet az előadás kezdete előtt félórával már elfoglaltak és még 300 ember állva nézte végig az előadást. A szabadtéri szinpadot egyébként még alig egy órával az előadás megkezdése előtt fejezték be. Az előadás után a késő éjszakai órákig tartó társasvacsorát rendezték, amelyen a helyi hatóságok képviselői és a Habima művészei vettek részt.

FIGYELEM, OLÉK

HÉBERUL és ANGOLUL

valóban gyorsan és alaposan megtanulnak a

KADIMA ismert nyelviskolában

TEL-AVIV, BEN JEHUDA U. 74. sz.

Október 5-én, csütörtökön a következők új kurzusok indulnak kezdők részére:

HÉBER: ANGOL:

1. Délibn 12-1 órakor (ötször hetenkint)
2. Délelött 10-12-ig (ötször hetenkint)
3. Este 8-9-ig (kétszer hetenkint)

délután 3-4-ig külön kurzus 7. és 8. napsikolai tanuló részére.
A résztvevők száma korlátozott. Felvillágosítás és jelentkezés naponta délelött 9-12-ig és este 4-8-ig, a már folyamatban lévő, különböző fokozatú héber és angol kurzusokra. 5424

LEVELEK

a szerkesztőhöz

Visszavándorók

Néhány nappal ezelőtt találkoztam a gyász-zsidókkal. Képes propagandafolyóirat volt a kezükben. A magyar követségről jött. Megszólítottam őket:

— No, repatriálunk?
— Noná, majd kimulunk itt, ebben a burzsoá országban! — mondták ok.

— Miért? Talán nincs munka?
— Maga ezt nem is tudja, elvtárs — szól az egyik. — Amint kinézem magából, kifogta itt a bulit. Maga nem tudja, mi a binján és az útépítés 70 fokos mélyben, napszúrással, ebédre iebenia, amikor én világleletemben hozzá voltam szokva a kacshához meg a sertéskarajhoz. Nem vagyunk kilós palik, minket ne hintáztasson a kapitalizmus... A propaganda, apuskám, az! Bedűltünk neki alaposan! És ha jön a háború, szépen beugorhat a tengerbe. Hát elég volt egy évig.

Nem is próbáltam marasztalni és nem kellene másnak sem visszatarítani őket. Csak menjenek. Miért ne szaladjanak megint, ha újra divatba jön ott a Dunapart? Itt nálunk, bizony, harcolni kell ezért a drága kis földért és akik szaladni akarnak, jobb most. De végleg menjenek. Menjenek vissza a sertéskarajhoz és próbáljanak jó kommunista magyarok lenni. De kövte hiszem, hogy sikerüljön nekik. Elvesztett emberek ezek és a szavuk, amelyet megmérgezt az hazugság, se itt, se ott nem kap hitelt. Mert aki szidónak nem jó Izraelben, az magyarnak sem megfelelő Magyarországon. Még a népi demokráciában sem.

W. E. G.

Az érem másik oldala

Napról-napra olvasom az Uj Keletben megjelenő cikkeket a Magyarországra visszatérőkkel kapcsolatban. Egy jelentős rétegről azonban megfeledkeztek írni. A hazatérők, vagy mondjuk úgy: a visszatérők közt jócskán vannak olyanok is, akik Hagana-alijával érkeztek és a hajóról rötön bevonultak a katonasághoz és csak az utolsó félév folyamán szerelték le. Ezek a fiatalok végigharcoltak a felszabadító háborút és jelentős részüik volt az országépítésben de feltűnően hamar megeléjtekkel mindenről, amit tettek és legtöbbjüknék még a minimális életszükségleteket sem sikerült saját erejükből megszerezni.

Azt hiszem, ezek a fiatalok bőséges ellenértéket nyújtottak az utikölcséért és az ország javaiól édeskeveset pazaroltak rájuk. Erthető tehát a csalódásuk és az is, ha visszamennék régi hazájukba, hogy emberi módon élhessenek. Ezeknek csak közönség jár, amiért harcoltak és dolgoztak a zsidó államért, szemrehányást tenni pedig csak nekik van okuk. Nem szalad tehát általánosítani, mert a bántó kifejezésekkel csak háltatlanságról és az igazságerzést teljes hiányáról tesznek tanuságot. Legyen ez a visszavándorlási hullám tanulság arra, hogy mit mulasztottak és mit kell tenniük a jövőben, hogy ennek véget vessenek. Ezt üzeni mindenkinek, akit illet, egy most visszavándorló leszerelt sebesült katoná.

Parlagi Péter, Tel Aviv

A szerkesztő megjegyzése: Fel kell hívunk a levélró figyelmét arra, hogy a Hitachdut Oléj Hungária országos vezetősége nyomában a repatriálási felhívás megjelenése után érintkezésbe lépett a Szochnut és az állam illetékes szerveivel és megállapodott velük abban, hogy mindazon esetekben, ahol beigazolást nyel, hogy a visszavándorlás gondolatával foglalkozó olék valamely sérelem érte a klita terén, ezek a sérelmek soronkivül orvoslást nyernek. A HOH vezetősége több felhívást is közzétett ebben az értelemben, melyek alapján számos panasz érkezett be. A panaszokat az illetékes hatóságok gondosan kivizsgálták és minden jogos sérelmet azonnal orvosoltak. Fenti levél íróját is felkérjük, forduljon panaszával a HOH vezetőségéhez és meg vagyunk győződve róla, hogy amennyiben csakugyan nem kapta meg mindazon kedvezményeket és segítséget, amely minden leszerelt katonának jár, úgy a HOH-nak módjában lesz ezt a sérelmet is orvosolnunk.

Több alkalmazkodást!

(Adalékok a szellemi klíta problémájához) — Válasz és folytatás Gárdos Károly cikkéhez.

Írta: Dr. SHRAGA YESHURUN.

Előre bocsátom: nem vagyok chéder-gyerek. Ugyanabból a társadalmi rétegből jöttem, mint Gárdos. Apám magasrangú m. kir. aranygalléros volt egyenruhával. A paristáknál nevelkedtem és 26 éves koromban voltak először zsidó barátaim. Nem lehet tehát keves megértéssel vádolni engem: a pasztalából beszélnek az „alcsoport” klíta-újáról.

Gárdos cikkének teljes tartalma igaz. Ő azonban csak az okokat tárja fel, de nem ad útmutatást a megoldásra. Ezt a hiányt szeretném itt pótolni.

Az első, amit tudni kell, hogy a klíta az egyén és a társadalom kölcsönhatása. A társadalom magatartását lehet ugyan propagandával vagy felvilágosító munkával befolyásolni, de ez az adott esetben nem történik és nem is történhet. Ezért az egyén magatartása fogja a társadalom reakcióját megszabni. Más szóval: a társadalom a saját törvényei szerint reagál minden magatartásra és ha az egyén egy bizonyos reakciót — a társadalomba való teljes beilleszkedést és befogadást — akar elérni, olyan magatartást kell választania, amelynek a reakciója az adott társadalomban és annak törvényei szerint ez a kívánt befogadás lesz.

S ennek a magatartásnak a megválasztása ott kezdődik, hogy még egy igazságot kell feltárni. Az emlegetett „alcsoport” abban is asszimilálódott a magyarsághoz és abban is átvette a magyar kispolgári és dzsentrí osztály magatartását, hogy a zsidókat és a zsidóságot jóindulatú, vállveregető lekiacsinnyalással kezelte és intézte el. Lehet, hogy megtehette ezt a magyar kis polgár és dzsentrí főleg az asszimilációs zsidóság irányában, de ugyanezt a magatartást zsidó részről a zsidó állam és lakói iránt „chüpcseg”-nek és indolenciának nevezzük. Márpedig döresség megértést követelni attól a társadalomtól, amelyhez a meg nem értettek „chüpcseg” és indolensek.

Ismertem egy pesti zsidót, aki még 1935 körül Görögországba vándorolt. Bezzeg nem beszélt róla, hogy az iskolában tanult-e görögül olvasni, vagy csak az álfát és a bétát ismerte-e a geometriáról. Hamarosan megtanult görögül olvasni, írni és beszélni. 1947-ben találkoztunk újból: Káloznak hívták már és nem Schönnek és még a noteszába is görögül jegyezte be elintézni valót.

S itt van minden bajok forrása. Az emlegetett „alcsoport” tagjainak lelki számvetést kell tartaniok. Tény, hogy itt vannak. S most választaniok kell: emigránsként élni itt, vagy repatriáltak ide, másfél évtized után. De ha sem ezek, sem azok, — valóban jobb, ha elmennek.

Aki emigránsnak érzi magát: adjon ugyanannyi természetes jogot és természetes tiszteletet a zsidó államnak, a zsidó népek és a héber nyelvnek, amennyit egy Párizsban élő emigráns ad a francia államnak, népek és nyelvnek, vagy egy Buenos Airesben élő emigráns az argentin államnak és népek és a spanyol nyelvnek. De ne is várjon több jogot, mint amennyit egy emigráns kaphat és kap és köszönje meg, hogy nem kell évről-évre megújítania tartózkodási és munkavállalási engedélyt.

Ha pedig repatriáló zsidó: cselelje fel végre egész gondolat- és érzelmevilágában a „magyar” szót a „zsidó” szóval és alakítsa ki magában ugyanolyan pozitív viszonyt a zsidó államhoz és néphez, mint amilyen pozitív viszonyt mutatott 1938 előtt a magyar államhoz, néphez és nyelvhez. Természetes, hogy ehhez a héber nyelv elsajátítása és az egyéni névnek azonnali hebraizálása is hozzátartozik a „szimuláció” befejezésének a jelzése a családnév hebraizálása lesz, amint annak a másik asszimilációnak a végén is Gárdos lett a Grünből. Mindezek azonban csak külső jelek, a lényeg az a pozitív viszony és az ebből fakadó magatartás a zsidósággal, amilyen pozitív viszonyt 1938-ig az „alcsoport” tagjai a magyarság iránt tanusítottak. Az izraeli társadalom törvényei (szociológiai törvények) szerint ennek a pozitív viszonynak és az ebből fakadó magatartásnak szükségesszerű következménye lesz a beilleszkedés és befogadás. S talán ez a beilleszkedés és befogadás az egyenlőséget és fogyelemzettséget

A fekete piac elleni harc Jeruzsálemben

Tizenhárom élelmiszeripari vállalat ellen emelnek bünvádi feljelentést — Az izraeli-transzjordán fegyverszüneti bizottság is belekapcsolódik a fekete piac elleni harcba

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Mialatt a fekete piac elleni háború vezérkara Tel-Avivban ülésezett, ahol megjelentek az akció központi és kerületi vezetői, Jeruzsálemben igen élénk élénk tevékenység folyt az akcióval kapcsolatos ügyekben. A jeruzsálemi kereskedőszövetség vezetői kijelentették, hogy hajlandók együttműködni a kormánnyal a fekete piac elleni harcban úgy általában, mint saját sorainak megtisztításával. A kereskedők kijelentették, hogy

„ha vannak olyanok, akik elrejtették bizonyos árut, rábírták őket az áru előhozására, azon esetben, ha a kormány teljes büntetlenségüket biztosítja.”

A jeruzsálemi kereskedők követelik továbbá, hogy megbízottjukat vegyék fel a fekete piac elleni küzdelem „vezérkarába”. Mind ezen pontok tisztázása véget a kereskedők találkozóin kívánának Ben-Gurion miniszterelnökkel.

A közellátásügyi minisztérium ellenőrzési osztálya a napokban kezdi meg a fekete piac elleni háború első nagy perét.

Az ellenőrzési osztály bünvádi eljárását indít az ország tizenhárom legnagyobb élelmiszeripari üzem ellen, akiket a cukorral való manipulációkkal vádol. Az üzemek, köztük több

gyümölcskonzerváló üzem, a lekvárfőzéshez kiuttalt cukrot gyümölcslevek előállításához használta fel.

Mint ismeretes a dzsemek és lekvárok most csak jegyre kaphatók, míg a gyümölcslevek szabadon vannak, azonban a kereskedőknek gyakran felárat kell fizetniük, mielőtt megszerzik őket. A fekete piac elleni küzdelem egyébként nemzetközi méreteket ölt. Az akció „főhadiszállása” a napokban

külön detektíveket és ellenőröket küld ki különböző nyugat-európai fővárosokba, sőt Amerikába is, ahol az illegális izraeli importok eredetét fogják kinyomozni.

A küzdelemben ezenkívül belekapcsolódik az izraeli-transzjordán fegyverszüneti bizottság is. Az utóbbi hetekben ugyanis ismét csúcspontját érte el az Izrael és Transzjordánia közötti csempészergő. Ugyan az izraeli, mint az arab hatóságok mindentörő véget akarnak vetni ennek a forgalomnak, amelynek Izraelben több helyen, az arab oldalon pedig Nablusban van a központja. Mint ismeretes, az izraeli hatóságok a múlt héten már megkezdtek a csempészergő felgöngyöltését, az arab oldalon azonban az akció politikai nehézségekre ütközik.

A Keren Kajjemet megvásárolta a jeruzsálemi lepra-tábor

A területen egyetemi intézeteket fognak felépíteni

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A napokban írták alá Londonban a szerződést, melynek alapján a Keren Kajjemet megvette a moravai rendtől annak Jeruzsálemben levő lepra-telepét. A telep 70 dunányi földön terül el az elegáns Talbienenegyed szomszédságában. Az eladott terület magában foglalja a szomszédságában levő katonai tábor is.

A Keren Kajjemet lebontja a lepratelepet és helyén a héber egyetem számára létesít épületeket. Tekintve, hogy a terület a jövőben is tudományos célt szolgál, a moravai rend rendkívül olcsó árat számított a területért. A rend kötelezte magát, hogy 1951 április 1-ig továbbra is gondoskodik a telepről, amely az egyetlen a maga nemében Izraelben. A kormány ezzel szemben arra kötelezte magát, hogy attól a naptól kezdve gondoskodik a telep összes betegéről, akiknek lényeges része palesztinai és külföldi arab. A moravai rend a te-

lep egész kórházi és egyéb berendezését áprilisi hatállyal az izraeli egészségügyi minisztériumnak ajándékozta.

Megint dolgozik a haifai petróleumfinomító

A haifai olajfinomító szerdán, kétheti szüneteltetés után, újból működésbe lépett. A hivatalos jelentés szerint a kétheti szüneteltetésre azért került sor, mert a finomító berendezését aszfalt termelésére állították be és az átalakítások ideje alatt maguk a finomítók sem működtek.

Más források szerint a szüneteltetés oka egyszerűen az anyaghiányban keresendő, mert bár van valamelyes nyersanyag az országban, az a mennyiség nem elegendő a finomító folyamatos elátására.

Egyes szakértők azt állítják, hogy a haifai olajfinomító sok-

A transzjordán pénzügyminiszter a napokban Nablusban járt, ahol tárgyalta a helyi hatóságokkal a dologról. A munkanélküli palesztinai menekültek, akik jól ismerik a határ mindkét oldalát, legkönnyebben csempészéssel kereshetik meg kenyérüket.

Transzjordánia a napokban ismét felvetette a fegyverszüneti vegyesbizottságban a csempészés kérdését és az izraeli hatóságok beleegyeztek, hogy a bizottság egyik legközelebbi ülését a csempészek elleni akció kérdésének szenteljék.

Érdekes, hogy az utóbbi néhány

hónapban már másodszer állt be változás az Izraelbe csempészett áru fajtáiban. Míg a múltban főleg élelmiszert csempésztek az arab oldalról, a textil-adagolás kihirdetésekor hirtelen a ruházati cikkekre került a sor.

A legutóbbi napokban azonban ismét feltűnt változás állott be, mivel ismét főleg élelmiszert csempésznek Izraelbe.

Izraelből főleg az itteni könnyűipar cikkei csempésznek az arabokhoz, holott régebben csak ma dátumi vagy izraeli pénzt vittek át a túlsó oldalra.

A világ vezető légitársaságai vállalatának

nagy terveik vannak a luddi repülőtérrel

Egyelőre valutáris nehézségek állanak a tervek megvalósításának útjában

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Mialatt a jeruzsálemi közlekedésügyi minisztériumban javában folynak a tárgyalások a KLM repülőtársasággal az új izraeli-holland repülőegyezmény megkötéséről, a kormány előtt több más nagy repülőtársaság javaslati felküzsznek, amelyek alapján Ludd a világ egyik legfontosabb repülőtérévé válhat. Az első lépést ebben az irányban a múlt héten megkötött izraeli-angol légügyi egyezmény képezi. Ennek megfelelően a BOAC angol repülőtársaság Luddot fogja használni közelkeleti átszállóközpontjává ádeni, indiai és távolkeleti vonalai számára. Ezenkívül a gépek Luddon vesznek fel üzemanyagot és friss élelmiszert is.

Hasonló irányban haladnak a most folyó izraeli-holland légügyi tárgyalások. A többi nagy repülőtársaságok még messzebbnemű hasznát akarják venni a luddi repülőtérnek, ahol külön hangárokat, javítóműhelyeket és földakat terveznek létesíteni. Valószínű, hogy a terv végrehajtását megelő-

zően az illető repülőtársaságok lgyekeznek majd megszerezni úgy Izrael, mint az arab államok kormányainak csendes beleegyezését, hogy az arab repülőtérreken leszálló gépek is használhassák Luddot.

A végleges megegyezés útjában azonban több komoly akadály áll. A legfontosabb a valutakérdés. A repülőtársaságok ugyanis azt követelik, hogy izraeli font bevételeiket maradéktalanul átváltsassák dollárokra, vagy más „kemény” valutára és azt hangoztatják, hogy a luddi repülőtér sokirányú használatával a repülőtársaságok izraeli kladással nagyrészt kiegyenlítik a beváltásra kerülő fontbevételeket. E pontban még az izraeli-angol légügyi szerződésnél sem jött létre megegyezés, csupán átmeneti elrendezés.

A kérdés tulajdonképpen háttérben az izraeli turistaforgalom lényeges csökkenése áll, amely különösen az utóbbi hónapokban volt érezhető. Egyre kevesebb látogató érkezik Izraelbe és így mind kevesebben használják a különböző repülőtársaságok vonalait úgy Izrael felé, mint vissza. Ezért egyre nagyobb fontosságot nyer az izraeli utasok által vásárolt repülőjegyek fontvételének beválthatósága. A mostani helyzet következtében a SABENA belga társaság a napokban már be is szüntette a Belga Kongóból Izraelen át haladó légi vonalát. A kormány az általános gazdasági problémák keretében rendkívüli figyelmet szentel az egész repülőügyi kérdésnek, amelynek nemcsak nagy gazdasági, hanem politikai jelentősége is van.

Telefont kérnek a távoli határszéli települések és egyéb községek

Amikor a postaigazgatóság fel-emelte a telefon felszerelési illetéket, ezt azzal az indoklással tette, hogy ezzel lehetővé válik távoli települési pontoknak a telefonhálózatba való bekapcsolása. Az új rendszer ugyanis azon alapszik, hogy a városi polgár ugyanannyit fizet a telefon felszereléséért, mint az ország legtávolabbi pontján levő kibucok vagy más települések.

Az új rendezés alapján különböző körzeti tanácsok nyújtották be kérvényeiket a postaigazgatósághoz. A Negev nyugati fensíkján 21 települési pont kért telefont, a judeai hegyek között 10, ezenkívül az ország minden pontján 1-5 telefont kérnek különböző települési körzetek számára. Összesen 70 vonal felszereléséről van szó az 1950/51-es költségvetés keretében.

A nagy távolságok és a felszereléshez szükséges rendkívül nagymennyiségű anyag problémája mégis nagy nehézségek elé állítják a postaigazgatóságot. Az érdekeltek telepek felajánlották, hogy kölcsönt nyújtanak a postaigazgatóságnak, ha a folyó évi költségvetés előirányzatából nem lenne a távolsokra.

Változatlan a bankjegyforgalom

Az Anglo-Palestine Bank október 4-iki jelentése szerint az ország bankjegyforgalma 69 millió 706.238 és fél font. Az előző héttel szemben ez mindössze 8000 font emelkedést jelent, vagyis a bankjegyállomány visszatért a szeptember 20-iki helyzethez.

A fedezeti tételeknél a külföldi valuták számlája 15.000 408.298 és félfontonról 14.000 816.238 és félfontra ment vissza, viszont a kormány által kibocsátott földhitelezőlevelek tétele 29 millió 880.000 fontról 30 millió 480 ezer fontra emelkedett. A kincstári bönök és kormányváltók számlája változatlanul 24 millió és 410.000 fonttal szerepel a heti kimutatásban.

A csehszlovákok megszüntették az utolsó európai kereskedelmi expozitúrát is. Zürichben tegnap bezárták a csehszlovák kormány kirendeltségének irodáit és a kereskedelmi attasé visszarendelték Prágába. Jakl kereskedelmi attasé azonban nem teljesítette kormányja utasítását, hanem lemondott állásáról és Svájcban marad. A zürichi expozitúra volt az egyetlen, amely az utolsó napokig még működött. (P. P.)

Haifán hallgatták ki egy volt auschwitzi orvos bünperének koronatanúját

A vallomása szerint a krakkói dr. Dring zsidó asszonyok és férfiak meddővé tételével foglalkozott a haláltáborban

A haifai törvényszék szerdán reggel jegyzőkönyvbe vették egy lengyel olé tanuvallomását a Krakóban dr. Vladislav Dring orvos ellen jelenleg folyó perrel kapcsolatban. Az orvos annakidején az auschwitzi táborban teljesített szolgálatot és a krakkói törvényszék tömeges emberöléssel vádolja. A tanu kihallgatását a krakkói törvényszék kérte.

A tanu, aki 38 éves és jelenleg Kirját Cháimban lakik, 1942-ben Birkenaube küldték az ottani haláltáborba. Pár héttel a táborba érkezése után történt, hogy a reggeli 4 órai soraközé alkalmával az SS-katonák elhaladtak a deportáltak sorfala előtt és kiválasztottak közülük négy egészséges férfit. Ezeket külön barakba helyezték át és megtiltották, hogy 2 napig dolgoztassák őket. Két nap múltán a „Boncolóterembe” szállították őket. A négy zsidó közül az egyiket a boncolóteremben tartózkodó német foglyok megragadták és injekciókat adtak neki a hátgerincébe. Ezután dr. Dring, az SS-katonák jelenlétében kasztrálta a deportáltakat. Ezt a műveletet a másik három deportáltan is elvégezték. A negyedik deportált hátgerincébe

azonban beletörtött az injekciós tű, mire az áldozat fájdalmában elviselhetetlen kiáltásokba kezdett. Erre átszállították a szomszédos terembe és itt hallotta a tanu, hogy dr. Dring utasítást adott a megsemmisítésére.

A lengyel olé vallomása további során elmondotta, hogy az emberi mivoltából kivetkőzött orvos a zsidó asszonyok meddővé tételére és a zsidó férfiak kasztrálására „specializálta” magát.

Vasárnap lesz a Makkabia záróünnepsége

Vasárnap délután 3 órakor kerül sor a rámtá-gáni stadionban a Makkabia sportfesztivál záróünnepségére. Az ünnepségeken résztvesz Ben-Gurion miniszterelnökön kívül a kormány számos tagja, Jigál Jadin, a vezérkar főnöke, a Kneszet tagjai és a diplomáciai kar.

A záróünnepségen a sportolók felvonulása mellett a hadsereg egységei tartanak díszfelvonulást és a miniszterelnök fogja üdvözölni a nagysikerű sportünnepély résztvevőit.

Dr. Paul Reiter svájci konzul szerdán fogadta a Makkabián

résztvevő svájci sportolókat és Sir Alexander Knox, angol követ, a brit katonai attasé társaságában hivatalos látogatást tesz a Makkabia sportfaluban. Az angol követség háziünnepséget is rendez az angliai, ausztráliai, kanadai, indiai és délafrikai küldöttek részére.

Az indiai küldötség egyébként ajándékot hozott Rókách telavivi polgármesternek Bombay polgármesterétől és szerdán nyújtotta át a svájci küldötség Zürich polgármesterének ajándékát. A hollandi küldötség is nemsokára átadja Amszterdam polgármesterének ajándékát.

HIREK

5711 Tisri 25, csütörtök
1950 október 5.

**Mire használható
a betegszállító kocsi?**

A délutáni lapok szenzációs találatában közölték a hírt és úgy állították be a dolgot, mintha eredeti izraeli ötletéről lenne szó, amelyre még nincs precedens a csempészés történetében. Arról van szó, hogy az Universal nevű légiforgalmi társaság repülőgépei Délafrikából dobozos sonkát hoztak Luddba és a luddi repülőtérről betegszállító ambulansz-kocsikon szállították be a fekete árut Tel-Avivba.

Az igazság kedvéért meg kell állapítanom, hogy az ötlet nem új. Négy évvel ezelőtt alkalmazták ezt a módszert Bergen-Belsenben.

Abban az időben az UNRRA igazgatója, egy Bloomberg nevű angol zsidó volt. Az igazgató egyszer éppen napi sétáját végezte a táborban, amikor arra lett figyelmes, hogy az egyik blokk előtt hatalmas betegszállító-kocsi áll. A kocsi körül egy sápadt zsidó forgolódott idegesen.

— No, mi baj? — kérdezte a jóságáról és előzékenységéről ismert UNRRA-igazgató.

— Az anyósom — dadogta a szegény ember — súlyos beteg... kórházba visszük... azonnal meg kell operálni...

— Nem kell kétségbe esnie — próbálta az igazgató megvigasztalni — az Isten megsegít. Látni akarom, hogy néz ki a szegény asszony.

Bloomberg igazgató mozdulatot tett, hogy kinyissa az ambulansz kocsit ajtaját, de a vő megragadta kezét és rimánkodva mondta:

— A jó ég szerelmére, ne tessék kinyitni az ajtót, az anyósom léhas, egész biztosan megárt neki az erős levegő.

Derűfényes, enyhe, júniusi délután volt. Sehoh egy szellő, sehoh egy felhő. Miért zárja rá ez az ember az ajtót a beteg asszonyra — villant át Bloomberg igazgató agyán. Ekkor erősen félretolta az embert az útból és szélesre tárta az ambulansz-kocsi ajtaját.

A nagy ambulanszkocsiból egy tehéncsontjára meredt rá. Kiadós, 5-600 kilós jóság volt, amelyet — a „vő” szavai szerint — azonnal meg kell operálni...

A jámbor állatot így akarták „kilopni” a táborból.

Ma érkezik Henry Morgenthau. Henry Morgenthau, az Amerikai Egyesült Zsidó Gyűjtőakció elnöke ma, csütörtök reggel Luddra érkezik.

Ötmillió doboz izraeli narancsgerezdet rendelt Anglia. Az izraeli konzervgyárak ötmillió doboz narancsgerezdet kaptak megrendelést Angliából. Az üzemek máris megkezdték az előkészületeket, hogy a nagyarányú megrendelést, amelynek értéke 360 ezer fontra rúg, a határidőre le tudják bonyolítani. Anglia ennél nagyobb mennyiséget is hajlandó átvenni, de ez a kérdés egyelőre függőben marad, amíg a gyárak nem tudják biztosítani maguknak a szükséges narancsmennyiséget. A kormány állapított megállapodás értelmében az exportált áruért ért devizának 40 százalékát a gyárak fogják megkapni cukor és egyéb nyersanyag vásárlására.

Semadar mozi, Jeruzsálem október 14-től kezdődően bemutatja MAGNÁS MISHKA magyar filmet. Tanc, derű, humor.

— Nevegi kirándulás. A telavivi H.O.H. turisztikai osztálya nagyarányú egésznapos nevegi társas kirándulást rendez. A kirándulás kényelmes Egged-autóbuszon f. hó 9-én, hétfőn lesz. Indulás reggel 7 órakor a HOH (Lillenblum 33) irodájából. Részvételi díj 2 és fél font. Jelentkezni a HOH titkárságánál a délelőtti órák alatt és a Mizráchi magyar tagozatánál (Achad Haam 20).

A Makkabia eredményeinek összefoglalása és kilátásai

A Makkabia sportversenyei a pénteki nappal befejeződnek. — Szombat estére már csak egy-egy sportesemény marad. Izrael előreláthatólag első lesz a pontversenyben. Nem az az oka ennek, hogy Izrael versenyzői kiválóak minden sportágban, hanem a küldöttségek a különböző országokból kisszámúak, Izrael pedig minden versenyszámban maximális résztvevővel szerepel. Főleg női sportolóink (külföldről 'gen kevés sportoló jött) emelik pontszámunkat. De az izraeli eredmények közül alig tűnik ki egy is, amely kiállhatná a nemzetközi mértéket. A legélesebben láthatjuk ezt az atlétikai versenyekben, ahol a pontversenyt Izrael nyerte ugyan, de az összes kiváló eredmények külföldi zsidó sportolótól származtak.

A sportszerű játékokban csak a kosárlabdában magas a játéknívó, ahol Amerika vagy Kanada fog győzni. Labdarúgásban csak egy ellenfele van Izraelnek, az a dél-afrikai csapat.

**Befejeződtek az atlétikai versenyek
a harmadik Makkabián**

Izrael az első a pontversenyben

80 méteres gátfutás (nők): 1. Ruth Hirschler 13.8 mp., (nemzetközi izraeli rekord). 2. Mizráchi (Izrael) 15.2 mp., 3. Ledermann (Anklia) 15.7 mp.

4x100 méteres staféta (férfiak): 1. Amerika 43.8 mp., (izraeli nemzetközi rekord és új Makkabia rekord). 2. Anglia 44.8 mp., 3. Dél-afrika 44.9 mp.

5000 méteres cikfutás (férfiak): 1. Rabinovits (Délafrika) 16 perc 02.8 mp., (új Makkabia-rekord). 2. Hacker (Izrael) 16 perc 13.4 mp., 3. Amram (Izrael) 16 perc 16.5 mp.

Rúdugrás (férfiak): 1. Korik (Amerika) 370 cm., (Korik a 10-es küldelemben 4 métert ugrott rúdral). 2. Janover (Izrael) 342 cm., 3. Klausner (Izrael) 3 méter.

Gerelyvetés (nők): 1. Bronstein (Izrael) 28 m 25 cm., 2. Polonski (Izrael) 27 m 48 cm., 3. Hádári (Izrael) 26 m 99 cm.

4x400 méteres staféta (férfiak): 1. Amerika 3 perc 26.4 mp., (új izraeli nemzetközi rekord). 2. Anglia 3 perc 30.2 mp., 3. Izrael 3 p. 39.4 mp.

Diskoszvetés (férfiak): 1. Lam pel (Amerika) 36 m 59 cm., 2. Márkus (Délafrika) 36 m 23 cm., 3. Néron (Izrael) 34 m 78 cm.

Az atlétikai versenyek befejeztével a pontverseny eredménye atlétikában: 1. Izrael 279 pont, 2. Amerika 128 pont, 3. Délafrika 107 pont. Csak férfiak pontversenyének eredménye: 1. Izrael 172 pont, 2. Amerika 128 pont, 3. Délafrika 95 pont.

Munstein olimpiai bajnok versenyen kívül magasugró bemutatót tartott, amelyen átugrta a 190 centiméteres magasságot.

LABDARUGÁS:

Anglia — Svájc 3:2 (2:4)

Izrael — Franciaország 5:2 (2:1)

RÖPLABDA:

Izrael nyere a röplabda bajnokságot a harmadik Makkabián, miután Amerika és India csapatait fölényesen 2:0, 2:0 arányban legyőzte. Az amerikai tréner csodálkozásának adott kifejezést, hogy Izraelben ilyen magas színvonalú röplabda csapatot talált.

KOSARLABDA

Amerika — Libia 79:19 (36:5), Kanada — Anglia 64:14 (30:8), Argentína — Belgium 46:12 (18:7)

**Vasárnap kezdődik
a nagygyűjtőakció
Amerikában**

New-York (STA). — Vasárnap, október 8-án kezdődik meg az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció ezidei munkája. Az akció élén Eddy Kantor filmszínész áll, aki nemrég tett látogatást Izraelben. — Ezen a napon több mint 60 ezer önkéntes gyűjtő fog 700.000 adakozót meglátogatni az Egyesült Államok egész területén. Az akció megnyitásával kapcsolatban Henry Morgenthau bejelentette, hogy az akció multévi eredményeit kielégítőnek tekinti, megállapította azonban, hogy nem minden adakozó váltotta be írásbeli kötelezettségét.

Olcsó pénzért jó bűtort. Nagy választék. Új oléknak kedvezmény! Fuchs és Freimann, Jaffa 299 u., az Anglo-Palestine Bank épületében. (b346)

— Könyvelési tanfolyam. A telavivi HOH könyvelési tanfolyama október 15-én kezdődik. Beiratkozások minden nap délelőtt 12 és 1 óra között, vasárnap és szerdán délután 4-től 5-ig.

**Huszezer tonna burgonyát rendelt
télire a közellátási minisztérium**

A közellátási minisztérium a téli szezonra 20 ezer tonna külföldi burgonyát rendelt. Ebből a mennyiségből 10-12 ezer tonna Daniból érkezik, amely országgal a tranzakció az Izraellel kötött kereskedelmi egyezmény keretében bonyolódik le. Most folynak a tárgyalások nagyobb mennyiségű burgonya vételéről Hollandiával is. Az első szállítmányok már októberben megérkeznek. Ennek a burgonyának az ára 21-22 font tonnánként.

A minisztérium ezenkívül reméli, hogy ezen a télen is sikerül az Egyesült Államokban képletes árért nagyobb mennyiségű burgonyát venni és így az import-burgonya mennyisége elegendő lesz az első tavaszi termésig. A téli idényre az izraeli gazdaságok csak 2500-3000 dunam területen vetettek burgonyát, voltaképpen csak saját szükségleteikre.

MAKKABIA

MAI PROGRAM:

Labdarúgás: Jeruzsálem YMCA-pálya, 15 óra: Anglia—Franciaország. Tel Aviv: Stadion, 15 óra: Délafrika — Izrael.

Az Izrael és Délafrika közötti mérkőzés dönti el, hogy melyik csapat nyeri el a Makkabia Bajnoka címet, mert az eddigi mérkőzések szerint Izrael legerősebb ellenfele Délafrika.

Kosárlabda: Ramat-Gan, Makkabia-pálya, 19.30 óra.

Kézilabda: Petach Tikva: 14.45 óra: Dánia — Ausztria. Rechovot, 15 óra: Svédország — Svájc.

Gyep-hoki: Rechovot, Makkabi-pálya, (barátságos mérkőzés) 14.45 óra: Izrael — India.

Birkózás: Tel Aviv, Bet Haam, 9 óra, folytatás 15 óra, folytatás 20 óra.

Röplabda: Rison le-Cion, 9 óra, folytatás 15 óra.

Uzás: Haifa, Bat-Galim, 9 óra, folytatás 15 óra. Az úszóversenyek döntője és vízpoló Délafrika — Izrael ellen. Záróünnepély.

Kerékpár: 50 km-es kerékpárverseny. Rajt: Rechovot-Kfar Bilu útkeresztezésnél, 15 óra. Ez az első nemzetközi kerékpárverseny Izraelben.

Szertorna: Haifán, a Makkabi-házban, 9 óra, folytatás 20 óra.

Ökölvívás: Jeruzsálem, Edison-mozi, 20 óra (meghívásos verseny).

Vívás: Haifa, Armon mozi, kard csapatverseny Izrael — Amerika.

— Diszbed a chilei parlament alelnökének tiszteletére. Sprinák, házelnök szerdán jeruzsálemi irodájában ebédet adott Astopo Tapie, Chile parlamenti alelnökének tiszteletére. Az ebéden jelen volt dr. Nir, parlamenti alelnök, az interparlamentaris unió izraeli tagozatának megbízottai és a Kneszet titkárságának tagjai. Udvozlo beszédében Sprinák kiemelte azt az áldásos tevékenységet, amelyet a chilei vendég kifejtett az Izrael és Chile közötti baráti kapcsolatok elmélyítése érdekében.

— Ki tud róla? Lichtenstein Tibort, aki 1941-ben érkezett az országba és 1946-ig a zsidó brigádban szolgált, amikor meg is látogatta Aradon élő szüleit, edesapja keresteti, mert azóta nem hallott hírt róla. Legutóbbi címe a következő volt: Söchnut Cháj-jálm 55, crif Niszáni, a Járkonkórház közelében. Aki tud róla, közölje az Uj Kelet szerkesztőségével, az esti órákban 8 és 12 között, vagy levélben.

**Katonai jelentkezések
Haifán**

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). A napokban jelentek meg Haifa utcáin azok az igen izlése kiállítású plakátok, amelyek katonai sorozásra hívják fel az 1932-33 ban született fiúkat és lányokat. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy mindazok az 1901-1931 között született egyének, akik valamilyen oknál fogva eddig nem jelentkeztek katonai öszszelásra, még néhány napig jelentkezhetnek a haifai Héhár-utca 26. szám alatti irodában délelőtt 8-12 és délután 2-6 között.

— Tüdőszanatórium nyílt meg gyermekek számára. Szerdán a jeruzsálemi út mellett fekvő Dir Amar közsgében állami tüdőszanatórium nyílt meg gyermekek számára. Egyelőre 50 ágygal kiskorú gyermekek számára nyílt meg egy osztály, az épületek gyors ütemben folyó átalakítása után pedig további osztályokat is fognak létesíteni. Az egészségügyi minisztérium már a mult év márciusában megnyitotta első hasonló tüdőszanatóriumát Jeruzsálemben. Az új intézmény felszentelésénél jelen volt az egészségügyi miniszter és több magasrangú tisztviselő.

— Szeptember 16147 olé érkezett. Hivatalos számok szerint szeptemberben 21.790 ember érkezett Izraelbe, köztük 16.147 olé, 3161 turista és 2482 izraeli polgár. Ugyanakkor 4879 ember hagyta el az országot, köztük 2804 izraeli polgár és 2275 turista.

— Villanyrendőroket állítanak fel Haifán. Tudósítónk jelenti: Az elmúlt napokban kezdtek meg azoknak az automata készülékeknek a felszerelését, amelyek Haifa forgalmasabb pontjain irányítják majd a közlekedést. Ezideig az egész városban csak egyetlen ilyen villanyrendőr volt, amely a Herzl-és Balfour-utca sarkán bonyolította le a forgalmat a kora reggeli óráktól éjfélig. Ugy hírik, hogy a közeljövőben a város minden forgalmasabb pontján villanyrendőrök fognak működni és ezáltal a közlekedési balesetek számát eredményesebben csökkenthetik.

Élelmezési hírek

Jeruzsálem. Gyermekeknek 4, felnőtteknek 2 tojás a lamed-14 szelvényre. Előhal 150 gr a singimel-6 szelvényre. — Elő baromfi 350 gram a sin-dáled-6 szelvényre. Citrom 100 gram a táv-199 szelvény átlukasztása ellenében az 1-5 és 9. körzetben. Grape-fut 500 gram a táv-195 szelvény átlukasztása ellenében a 8. körzetben. Paradicsom 250 gram az I. XI. körzetben a táv-194 szelvényre. Cékla 250 gram a táv-200 szelvény átlukasztása ellenében a IV. körzetben.

Haifa és Somroni körzet, Tejj mint a mult héten. Tojás: gyermekeknek 4, felnőtteknek 2 a lamed-14 szelvényre. Vaj csak betegnek. Fagyasztott baromfi: 175 gram a káf-29, 30 szelvényre. Néhány mézarszékbén konzervhúst fognak osztani a káf-29, 30 és káf-25 szelvényekre. A konzervhús két hétre szól. Akik a fagyasztott baromfiadagot nem veszik át, a káf-23 szelvényre 3 tojást kaphatnak a Tnuva-fiókokban. Baromfi: 250 gram a Sirkin uccában és a Talpit vásárcsarnokban a sin-dáled-6 szelvényre. A betegek pótdagja 500 gr. Előhal 150 gram a singimel-14 szelvényre.

Haifán azoknak a betegeknek, akiknek élelmezési pótkártyája ebben a hónapban lejár, október 15-ig az orvosközvettség Menáchem utca 8. szám alatti irodájához kell fordulniok, új orvosi bizonyítványt végezt. A 65 éven felülieknek vasárnaptól csütörtökig az élelmezési hatóságok, Jaffa utca 28. szám irodájában délután 1-6 óráig adják ki az élelmezési kártyákat.

Tel-Aviv. Szappan szeptemberre és októberre másfél darab személyenként. Kisgyermeknek kétféves korig még egy darabot kapnak. Toalettszappan egy darab személyenként és még egy darab gyermekeknek 2 évig. Ezenkívül 220 gram szappanpor. Ezt az együttes adagot a jud-14, 15, 16 szelvényre adják.

Klemintina: 250 gr a táv-274-es szelvény kilyukasztása ellenében, a város I. és II. körzetében.

Tel-Avivban vasárnaptól, október 8-tól csütörtökig, október 13-ig öszszelják a 65 éven felüli fogyasztókat pótdagjához kiutalása céljából. A fogyasztónkank a baromfikereskedőkhöz kell fordulniok. A Tel-Aviv környéki városokban és falvakban ugyanez az öszszelés hétfőn kezdődik és ez is csütörtökig tart. A 65 éven felüli betegekre és nehézs fizikai munkásokra ez az öszszelés nem vonatkozik.

A telavivi ellenőrzési hatóságok megállapították, hogy az alábbi üzletben a kiszolgálás rossz és ezért az eladás nehézségekre utközik: Aharon Hárosz mézáros, Dizengoff utca 149, Pinkász Lázárovics mézáros, King George 77 és Mordechaj Kleiner söszszegkereskedő King George utca 79. Ezeknek az üzletnek elégedetlen fogyasztói október végéig íratkoznak más üzletbe. Az íratkozáshoz be kell mutatni az egész család élelmezési könyvecskéjét.

A rámat-gáni fogyasztók, akik lakhelyüket változtatták, október 4-ikétől október 12-ig jelentkezhetnek új ellátóknál átrás végett. A fogyasztóknak magukkal kell vinniök a bejelentőhivatal igazolását a lakásváltoztatásról, élelmezési könyvecskéjüket, valamint személyazonossági igazolványukat.

Az élelmezési felügyelőség felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy szeptemberben kétszeri öszszetésben szabélyhet utaltak ki csecsemők számára és minden alkalommal 450 gramot kellett öszszítani. A kereskedők megkapták az adagot és felhívják a közsgésg figyelmét az illetékesek, hogy kövételje azt mielöb. A kiosztás szelvény nélkül történik.

— Izraeli kereskedelmi küldöttség Görögországban. Izraeli nagyiparosokból és importörökből álló bizottság tárgyalásokat folytat Athénben a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kiépítésére. A bizottságot Venizelos miniszterelnök is kihallgatáson fogadta, mielött az UNO közgyűlésére Amerikába utazott. A bizottság főképen dohány, olajbogyó és szárított gyümölcs vásárlására folytat tárgyalásokat.

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában, Tel-Aviv, Schlesinger u. 2. sz. Telefon: 67677.

Havi részletre is!

MINDEN ÁREMELES NELKUL eladunk jutányosan bútorokat és reklámékat, európai és bel-földi gyártmányokat. — SIKUNOKAT IS BERENDEZUNK!

BUTORÁRUHÁZ

TEL AVVV, TRUMPELDOR UTCA 32

5313

**BUTORÁRUHÁZ
MEGNYILIK
VASÁRNAP
OKTÓBER 8-án**

Haifa, Herzl ucca 48. szám

5438